

JAARVERSLAG

2022

Inhoud

Inleiding	3
BRAL, stadsbeweging voor Brussel	4
Onze impact in 2022	5
1. Milieu & mobiliteit.....	5
2. Stedenbouw	18
3. Commoning.....	30
4. Communicatie	31
Financiën.....	33
Bijlagen	33
1. Persberichten	34
2. BRAL in de pers	34
3. BRALNEWS.....	39
4. Wie is wie	41

Inleiding

2022 startte met het succesvol einde van de CurieuzenAir-campagne waar duizenden Brusselaars zich voor hebben ingezet. Wat ons betreft, toonde CurieuzenAir aan dat het mysterieuze 'draagvlak' voor een gezondere stad en een duurzame mobiliteit niet zo ver te zoeken is als soms gedacht. BRAL begon het jaar scherp door te wijzen op de grote ongelijkheden in de luchtkwaliteit van Brussel ondanks de goede algemene evolutie. De grote discussies waren daarmee niet afgelopen. 2022 was immers ook het jaar waarin de Brusselse regering en de lokale besturen sleutelden aan de stedelijke mobiliteit en de stedenbouw. Dat verliep moeizaam, soms conflictueus, en ook voor BRAL was het zoeken naar manieren om vooruit te komen. Maar als 2022 iets aantoonde, dan is het wel dat onze aanwezigheid in het stedelijk debat nodig is.

Het mobiliteitsbeleid haperde bij het invoeren van de geplande lokale circulatieplannen, ondanks enkele succesvolle stappen vooruit. BRAL probeerde het debat constructief vooruit te duwen. We werkten voorstellen uit over mobiliteit en publieke ruimte, bijvoorbeeld in 'Het Andere Atelier'. We stonden klaar toen een grote groep Brusselaars besloot om een nieuwe *picnic* te organiseren aan de Vlaamse Poort, het meest vervuilde punt in de CurieuzenAir-meting. We reikten de hand naar de (vele) overheden in Brussel. We merkten immers dat er heel wat discussie was over wat zo'n "circulatieplan" nu eigenlijk is, en dat een dialoog tussen de actoren zich opdrong. Als eerste stap schreven we met Heroes for Zero en Clean Cities een publicatie over de basisprincipes van een circulatieplan. Later nodigden we administraties, onderzoekers en middenveld uit om in gesprek te gaan en ervaringen uit te wisselen. Dat mondde uit in het organiseren van een denkdag samen met het BSI, doorgegaan begin 2023.

Op vlak van stedenbouw en stadsplanning had de Brusselse regering ook (weer) grootste plannen. Ze kondigde hervormingen aan van de GSV/RRU, BWRO/CoBAT en GBP/PRAS. Dat zou moeten dienen om de stad klaar te maken voor de klimaatverandering - al vragen we ons dan wel af waarom de Josaphat-site per se bebouwd moet worden. Ook andere grote dossiers vragen onze blijvende aandacht, zoals de ontwikkelingen aan Zuid of de toekomst van Schaarbeek-Vorming. We verzetten veel werk in het bij elkaar brengen van burgers om gedragen voorstellen te ontwikkelen en in het activeren van ons netwerk in de stad om kritische adviezen te geven.

Tussen alle (aangekondigde) veranderingen blijft het de rol van BRAL om de stedelijke democratie te verdedigen. Dat vraagt om een scherpe blik en heel wat inzet van vele mensen, wat zal in de komende jaren nodig zal blijven. Daarom: dankjewel aan al onze leden en sympathisanten om samen met ons de toekomst van onze stad mee vorm te geven!

Jullie toegenegen voorzitter,

Tom Lootens

BRAL, stadsbeweging voor Brussel

BRAL strijdt voor een gezond, milieuvriendelijk en solidair Brussel. Van mobiliteit tot stedenbouw stellen we de Brusselaars centraal. Hoe doen we dat? We (onder)steunen hen met onze kennis en helpen hen om zelf initiatief te nemen. Samen verdedigen we onze belangen bij de overheid. We zijn kritisch maar opbouwend constructief.

- BRAL is een **vzw**. Het overgrote deel van onze werking komt van subsidies. We halen ook inkomsten via lidgelden en giften. Een plaatje van onze financiële structuur in 2021 vind je op p. 33.
- BRAL is een **beweging**. Meer dan ooit willen we in onze dagelijkse werking inspelen op wat er beweegt in Brussel. Het grotere publiek kent ons van dossiers waarmee we in de pers komen, waarbij we zoveel mogelijk mensen en groepen wapenen om zelf positie in te nemen in het publieke debat. Het is vanuit dit netwerk, en samen met onze Algemene Vergadering en onze achterban, dat onze beweging vorm krijgt en groeit. Verder werken we ook samen met collectieven en comités of organisaties aan hun acties.
- BRAL is een **ledenvereniging**. We verenigen bewonersgroepen, organisaties en Brusselaars, die we ondersteunen in hun strijd voor een duurzaam Brussel. In de Algemene Vergadering van BRAL bepalen we de richting die BRAL uitgaat. Met hen vormen we onze acties en standpunten.
 - De staf van BRAL staat in nauwe interactie met de Algemene Vergadering en de bredere beweging. We sloten het jaar af met acht betaalde medewerkers.
 - De Raad van Bestuur van BRAL bestaat uit zeven vrijwilligers en volgt en stuurt de werking van BRAL van nabij. Een overzicht van de leden, medewerkers en bestuursleden vind je op p. 41.

Wat betekent voor ons een duurzaam Brussels Gewest:

- Brussel biedt zijn inwoners alle kansen om zich te ontplooiën en een behoorlijke levensstandaard te ontwikkelen
- Brussel is een compacte en groene stad waar het goed is om te leven
- Brussel heeft een heterogene mix aan bewoners én gebouwen met diverse functies
- Brussel is een stad waar iedere - ook de minder-mobiele - bewoner en gebruiker zich vlot en milieuvriendelijk verplaatst
- Brussel is minder afhankelijk van olie
- Brussel produceert minder afval
- Brussel geeft ruimte aan het ontwikkelen van innoverende initiatieven
- De Brusselse overheidsdiensten, bewoners en gebruikers van de stad denken mee en werken samen in alle fasen van het beleid: voorbereiding, uitvoering, opvolging en evaluatie

Onze impact in 2022

1. Milieu & mobiliteit

CurieuzenAir

2022 was het jaar waarin de resultaten van de **'CurieuzenAir'-campagne** naar buiten kwamen. CurieuzenAir verliep in samenwerking met UAntwerpen en ULB, met steun van Bloomberg Philantropies, in overleg met Leefmilieu Brussel en met steun van mediapartners De Standaard, Le Soir, Bruzz. Wat opviel: de luchtkwaliteit is verbeterd, maar is [nog niet goed genoeg](#) én [is ook ongelijk verdeeld](#). De wijken met grootste densiteit, de armste bevolking, het minste groen en de meeste kinderen en jongeren hebben de slechtste luchtkwaliteit.

Het momentum van CurieuzenAir bood ons ook de kans om terug te blikken op de vele jaren van actie voeren voor een betere luchtkwaliteit. We namen de tijd om verschillende bewegingen zoals Clean Air BXL te interviewen om een overzicht te kunnen geven van de afgelopen jaren. Het resultaat daarvan is een [geschiedenis van de burgerbeweging rond luchtkwaliteit](#).

Infoavonden

Naar aanleiding van de resultaten organiseerden we vier infoavonden, geografisch verspreid over het gewest, om de resultaten tot bij de burgers te brengen.

- [Ma 21/3, 19u, Wolubilis, Sint-Lambrechts-Woluwe](#)
- [Woe 23/3, 19u, Atelier 29, EU-wijk, in English](#)
- [Do 24/3, 19u, De Kroon, Sint-Agatha-Berchem](#)
- [Woe 6/4, 19u, Beursschouwburg, Brussel-Stad](#)

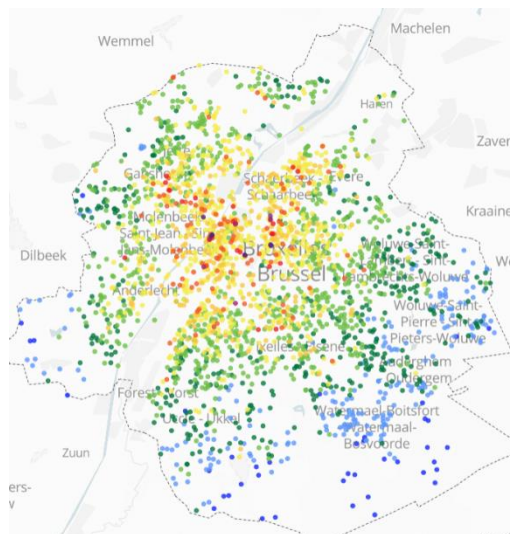
Als [slotevenement](#) organiseerden we op 23 mei een debat tussen politici en burgers, burgerorganisaties in de KVS. Tijdens die avond werden de verschillende maatregelen besproken die moeten genomen worden om de luchtkwaliteit te verbeteren. Lees ook bij Beleidsopvolging op p.7

Ateliers

BRAL heeft samen met Leefmilieu Brussel het **ExpAIR-project** afgestemd op CurieuzenAir: naast de grootschalige campagne heeft BRAL specifiek samengewerkt met medische centra, gemeenschapscentra, buurthuizen en verenigingen tegen armoede. Voor de meting werden ze gemotiveerd deel te nemen. Nadat de resultaten bekend werden gemaakt, ging BRAL specifiek hierover [het gesprek aan met hun publiek](#). Wat betekenen de resultaten? Wat kunnen we doen voor de toekomst? Deze gesprekken zijn tegelijk een terugkoppeling en een opstap naar nieuwe mogelijkheden en pistes om milieu-rechtvaardigheid hoger op de agenda te brengen.

Naast de verspreiding van de resultaten en de interessante discussies kwamen er ook enkele concrete acties uit de ateliers. Zo werd er samen met de medische huizen een brief geschreven naar de MIVB om hen te vragen de elektrische bussen in te zetten op de logische assen, dat wil zeggen, de meest vervuilde assen. Verder schreven we ook, samen met andere organisaties, de gemeenten Molenbeek en Sint-Joost een [open brief](#) om te vragen hoe het staat met hun circulatieplannen en hierin aan te zetten tot ambitie.

Beleidsopvolging

In het eerste half jaar van 2022 hingen de beleidsvoorstellen grotendeels op aan het werk rond CurieuzenAir en de veranderde drempel van de Wereldgezondheidsorganisatie (WGO). In september 2021 besloot de WGO om de jaarlijkse drempel van NO₂ te verlagen van 40 µg/m³ naar 10 µg/m³.

Dat kwam samen in het politiek debat op 23 mei. Samen met de AIR-netwerkpartners bekeken we de evolutie met betrekking tot de vier voorstellen die we aan het begin van deze regeerperiode aan de bevoegde ministers hadden overgemaakt. We confronteerden onze vaststellingen met ministers Maron en Van Den Brandt.

1. Ambitieuze wetten die de gezondheid van de Brusselse burgers beschermen

We stelden vast dat de Brusselse regering geen werk maakte van het inschrijven van de nieuwe WGO-normen inzake luchtkwaliteit. Minister Maron bevestigde dat het BHG hiervoor pleit op het Europese niveau, maar zelf geen initiatief meer zal nemen om in Brussel voorop te lopen.

2. Het bestaande monitoringssysteem voor de luchtkwaliteit versterken

We waren verheugd vast te stellen dat de nieuwe meetstations er zijn gekomen en stelden ook vast dat burgerwetenschap zoals gevraagd een grotere plaats inneemt in het instrumentarium. Tijdens het debat gaf minister Maron aan dat hij in navolging van CurieuzenAir en Chercheurs d'Air wou blijven inzetten op het monitoren van de plekken waar het meest vervuild is en waar de meest kwetsbaren onder ons wonen.

3. Een systeem invoeren dat het autoverkeer aanzienlijk vermindert

We stelden vast dat het door de regering beoogde instrument – Smart Move – uit het publieke debat verdwenen was, en dat alle signalen hieromtrent op rood stonden om het nog deze legislatuur in uitvoering te brengen. Minister Van Den Brandt gaf aan dat de werken ondertussen op administratief en intergewestelijk niveau voortgingen, en dat ze [alsnog de ambitie had dit deze termijn te realiseren](#). Ook bij de administratie van Brussel Fiscaliteit hoorden we dat het proces administratief doorloopt. In het najaar startte de testfase van de app. BRAL deelde alvast de oproep om tester te worden. We blijven het verdere proces volgen, en kijken alvast vooruit naar de volgende legislatuur voor de definitieve uitrol van dit noodzakelijke instrument voor de Brusselse mobiliteitstransitie.

4. Een herverdeling van de openbare ruimte naar actieve weggebruikers en residentiële functies

We stelden vast dat er hier in Brussel werk van gemaakt wordt. Maar het gaat allemaal erg langzaam. Ingrep per ingrep. Daardoor ontbreekt vaak de samenhang en wordt een kans gemist om de verbeelding over wat kan zijn naar voren te schuiven. Beide ministers bevestigden dat er hier nog veel werk is.

Daarnaast is [de stippenkaart van CurieuzenAir](#) een instrument om de lokale beleidsmaatregelen aan te toetsen. De kaart brengt *street canyons* en andere problematische stedelijke omgevingen naar voren. Dat is vooral een nuttige input voor het opmaken van de circulatieplannen in het kader van Good Move. Via deze plannen kan men ervoor zorgen dat deze plaatsen minder verkeer, en dus minder emissies, te slikken krijgen. In haar [analyse van het circulatieplan](#) voor de Brusselse Vijfhoek schoof BRAL dit element naar voren en stelde vast dat bepaalde heel vervuilde assen nog steeds heel wat verkeer dreigen te moeten slikken.

Als uitkomst van de ateliers in de medische huizen en buurt-organisaties [schreef BRAL samen met hen de gemeenten Sint-Joost en Molenbeek aan](#) om luchtkwaliteit hoger op de beleidsagenda te krijgen. Het is een gedragen oproep om mits schoolstraten,

speelstraten en circulatieplannen, de bevolking het recht op gezonde lucht te garanderen.

BRAL was aanwezig bij de startvergadering van het openbaar onderzoek rond het nieuwe Lucht-, Klimaat-, en Energieplan (LKE-plan). We maken een start van onze analyse van het plan. We pleiten er vooral voor dat dit plan afgestemd wordt met het Good Move plan, Smart Move en de nieuwe Europese regelgeving AAQD.

Ook de implementatie van de LEZ blijft debat maken. De afweging tussen milieu-rechtvaardigheid en mobiliteitsrechtvaardigheid is hierin een belangrijk element. BRAL ging hierover in gesprek met het Netwerk tegen Armoede op een seminarie '[Lage-emissiezones en sociale rechtvaardigheid](#)' georganiseerd door reset.vlaanderen (19/5).

10 jaar Picnic the Streets

In juni 2012 vond op het Beursplein -zonder vergunning- een reuzenpicknick plaats. Tien jaar geleden hebben hier duizenden mensen gepicknickt, zonder toelating, voor een duurzame mobiliteit en een aangename immobiliteit, en voor een onomkeerbare herovering van onze publieke ruimte. Tien jaar later werd deze fantastische overwinning van het maatschappelijk middenveld gevierd met een [picknick en een ochtendlijke workshop in Cinéma Palace](#). BRAL hielp mee communiceren, de kerngroep van de picknickers voegde een [tijdslijn](#) toe van de evolutie van een picknick naar de voetgangerszone aan onze website.

Onze voorzitter - picknicker van het eerste uur – kroop voor deze gelegenheid in zijn pen. Hij deed een [oproep](#) om vanuit de piétonnier het zeer uitgebreide, actieve middenveld van Brussel te betrekken bij stadsvernieuwing. Niet alleen van bij het begin van de eerste ideeën voor de bouwvergunning, maar ook bij de opvolging na de werken, bij de evaluatie na enkele jaren en bij het eventueel aanpassen van de plannen aan de veranderende realiteit. De stad leeft, een plan niet.

Picnic the Bridge

Naar aanleiding van de tiende verjaardag van Picnic the Streets in juni en de slechtst gemeten luchtkwaliteit in Brussel aan de Vlaamse Poort, kwamen een aantal burgers en organisaties in actie om iets te ondernemen rond dit zwarte punt. BRAL ondersteunde hun vraag en stapte mee in de organisatie. Met de actie [Picnic the Bridge](#) vroegen we om een Vlaamse Poort op mensenmaat waar het veilig is voor iedereen, met meer ruimte voor voetgangers, fietsers en om te verblijven.

De eerste actie in een reeks in mei werd al meteen een succes. Ze had ook veel weerklank [in de pers](#), waar BRAL optrad als mede-woordvoerder van de beweging. In september werd er dan ook [meteen een tweede actie](#) georganiseerd. Op uitnodiging van minister Elke Van Den Brandt stelden we ook onze ideeën voor voor de ruimte rond het kanaal tussen Saintelette en het Zuidstation.

Het Andere Atelier

Het Andere Atelier nodigt uit:	L' Autre Atelier invite:	14.10.2022	19:00–21:30
Mathieu Chassignet:		Sticky Issues Lectures	
Quartiers Apaisés, La Mort du Commerce?		Autoluwe Wijken, Dode Handel?	
			

De burgerbewegingen Heroes for Zero, Filter Café Filtré Atelier en BRAL werkten andermaal in het Andere Atelier samen aan de mobiliteit in Brussel in het najaar van 2022. In 2023 organiseren we het verbeeldingsatelier en komt de publicatie uit.

Deze editie stonden de circulatieplannen centraal – *what else?* We focusten op drie thema's – de *sticky issues* - in de debatavonden. Die avonden zijn opgenomen en de video's met ondertiteling kan je herbekijken op YouTube.

- 03/09/2022: [Autoluwe wijken, onleefbare grote assen?](#) - Lezing Frédéric Héran
- 14/10/2022: [Autoluwe wijken, dode handel?](#) - Lezing Mathieu Chassignet
- 27/10/2022: [Autoluwe wijken, nadeel personen met beperking?](#) - Lezing Dorien Meulenijzer

We gingen ook opnieuw de straat op om met eigen ogen te zien hoe het er aan toe gaat in het Brusselse verkeer anno 2022. Wat kan er beter? Wat is er goed? Lokale gidsen leidden ons langs (knel)punten in de buurt zodat we het uit eerste hand konden ervaren. Ook daarvan is er een videoverslag met ondertitels op YouTube.

- 01/09/2022: [Boots on the ground in Molenbeek](#)
- 29/10/2022: [Boots on the ground in Schaarbeek](#)
- 26/11/2022: [Boots on the ground in Vorst](#)
- 18/11/2022: [Boots on the ground in Sint-Agatha-Berchem](#)

Netwerk & Advies

BRAL ondersteunde Europese netwerkorganisaties waar het lid van is bij hun lobby richting Europese instellingen voor ambitieuze en gezondheidsrechtvaardige luchtkwaliteitsnormen. Wij ondertekenden bijvoorbeeld de open brief vanuit **Health**

and Environment Alliance (HEAL) aan de Europese Commissie met een duidelijke oproep: *"in the upcoming revision of the Ambient Air Quality Directive (AAQD), please come forward with a proposal to introduce binding EU clean air standards to fully meet WHO air quality recommendations by 2030 at the latest"* ([EXT_AAQD - Joint letter to Commission \(env-health.org\)](#)).

We namen deel aan het traject van HEAL voor lidverenigingen, de "air NGO sessions". Tijdens die sessies stond uitwisseling van kennis, praktijken en methodes centraal. We stelden op één van de sessies CurieuzenAir voor als een goede praktijk. De herziening van de AAQD is een centraal onderwerp van uitwisseling. We ondersteunden ook [hun informatiecampagne rond de AAQD](#).

BRAL stond mee aan de wieg van een [Belgische coalitie van milieu - en gezondheidsorganisaties](#). We bepleitten, met het zicht op de nieuwe Europese richtlijnen voor luchtkwaliteit die er in 2023 aankomen, een beleid dat het gezondheidsperspectief centraal stelt. Samen schreven we de ministers bevoegd voor leefmilieu en volksgezondheid van de drie gewesten aan.

BRAL nam deel aan een [ontmoeting van verschillende Europese milieu-organisaties en –koepels](#) met EU-commissaris Sinkevicius op 18 november 2022. We bepleiten er het belang van de AAQD om slagkracht te geven aan het luchtbeleid in de deelstaten, maar ook ter ondersteuning van burgers die hun recht op een gezonde lucht willen laten gelden.

De oorlog in Oekraïne in 2022 stelde een aantal krachtpunten van de milieubeweging over afhankelijkheid van fossiele brandstoffen op scherp, en gaf aanleiding tot [een schrijven gericht van T&E aan de Europese instanties](#) teneinde deze crisis een aanleiding te laten zijn om versneld deze afhankelijkheid terug te schroeven. [Ook met de Belgische Klimaatcoalitie](#) herhaalden we deze oproep.

Daarnaast was BRAL actief in **Clean Cities Campaign**, een Europese coalitie van organisaties en bottom-up initiatieven die zich inzetten voor de transitie naar nul-uitstoot van mobiliteit tegen 2030 opgestart vanuit Transport & Environment (T&E). BRAL was betrokken bij de [studie over de positieve effecten van Urban Vehicle Access Regulations zoals een Low Emission Zone](#) (LEZ) op lokale handel. We hielpen hen ook bij het opmaken van hun [city ranking](#), waarbij Clean Cities 36 Europese steden rangschikte om te bekijken of ze tegen 2030 qua mobiliteit een nul-uitstoot zullen bereiken.

BRAL staat Client Earth en Clean Cities bij in de nieuwe **right2healthyair** campagne, waar ze [de verschillende gewesten voor hun verantwoordelijkheid](#) willen plaatsen. BRAL consulteert over communicatie en burger-betrokkenheid.

Ook op het Europese niveau kwam er het voorstel van de Europese Commissie aangaande de EURO 7-norm. BRAL schaarde zich achter T&E in een strijd voor een ambitieuzere norm, en stelt vragen richting de mogelijke gevolgen van deze nieuwe regelgeving op de ambities van de LEZ in Europa.

BRAL maakt deel uit van Enviro8, een coalitie van acht milieuorganisaties (BRAL, BBL, IEB, IEW, Greenpeace, Natuurpunt, Natagora, WWF). BRAL overlegt op geregelde basis met deze organisaties (ca. om de 6 tot 8 weken) en wisselt hierbij informatie uit rond de verschillende visies en ontwikkelingen op zowel het gewestelijke als het federale niveau. We positioneren ons ook gezamenlijk ten opzichte van de federale overheid.

BRAL was ook aanwezig op verschillende publieke fora om het publieke debat te voeden. We presenteerden op het BRISE-forum over de impact van telewerk op de stad en stadsplanning. En we gaven een gastles aan de studenten bestuurskunde aan de UGent over de dynamieken van het stedelijke middenveld

We blijven peter van het onderzoeksproject **GOSETE**, van IGEAT/ULB, gefinancierd door Innoviris. Gosete is “een Brussels pioniersonderzoek over **exnovatie** vanuit het perspectief van metropolitane governance”. Exnovatie definiëren zij als “processen van het destabiliseren, op zijn einde raken, achterlaten, van industrieën, technologieën, bedrijfsmodellen en praktijken met een hoge koolstofintensiteit, of die anderszins bijdragen aan systemische duurzaamheidsproblemen”. GOSETE werkt op drie thema’s: circulaire economie, mobiliteit en detailhandel. [We namen deel aan de eindconferentie](#) als panellid om te discussiëren over het onderwerp.

BRAL zetelt in de Raad voor het Leefmilieu van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Op die manier werken we mee aan adviezen over o.a. het voorontwerp Klimaatplan, het relanceplan, SmartMove, de verdere uitrol van de lage emissiezone, het ontwerpadvies pesticiden, Renolution, de nieuwe biologische waarderingskaart, het richtplan van aanleg (RPA) Josaphat, ... Je vindt de adviezen van de Raad op www.rlbhg.brussels/de-raad-voor-het-leefmilieu.

En het belangrijkste van alles: we steunen Brussels burgercollectieven zoals Bruxsel’Air, Filter Café Filtré, Heroes for Zero ... met onze expertise en werktijd. We ontvangen vragen en ideeën van burgers en collectieven over milieu-gezondheid thema’s in Brussel. We verwijzen deze door naar juiste informatie, en leiden hen indien gewenst naar bestaande initiatieven.

BRAL als beweging

Als vereniging van bewonersgroepen, organisaties en Brusselaars, bouwt BRAL haar standpunten en posities uit met haar achterban en leden die een duurzame mobiliteit in Brussel behartigen. Tegelijk wisselen we uit over concrete dossiers. Als BRAL geven uitleg bij procedures en plannen en brengen we opmerkingen en belangen samen. We geven onze leden en achterban een forum om te wegen op dossiers, ondersteunen hun posities en zetten samen acties op.

Samen met onze leden, achterban en andere organisaties is BRAL een duidelijke stem in het Brussels debat over mobiliteit, publieke ruimte en luchtkwaliteit.

We geven vorm aan die stem via ledenbars en Bralcafés. De eerste is gericht op onze leden. We bespreken er samen actuele debatten en dossiers en bepalen de krijtlijnen van de BRAL acties en posities. In 2022 waren er ledenbars rond het circulatieplan Vijfhoek (22 feb 2022), rond de 'Good Move' commotie (3 november 2022) en rond de hervorming van de Gewestelijke Stedenbouwkundige Verordening (GSV – aka Good Living) (28 november) – zie ook p. 23.

De Bralcafés richten zich op een ruimer publiek van geïnteresseerden en hebben als doel om het debat te voeden rond bepaalde thema's. In 2022 hadden we een ciné-café rond de film "Stalingrad: avec ou sans nous?", (21 april 2022), samen met CVB, comité Stalem, Convivence en de Markten. Daarnaast hadden we info- en debat-avonden in kader van de grote CurieuzenAir campagne, en van het Andere Atelier.

Een aantal samenwerkingen zijn meer structureel. Zo zijn wij lid van BTTB, Fietsersbond en Walk.brussels. en zijn deze organisatie ook lid van BRAL, net zoals Heroes for zero, EUCG, Cycloperativa, Pro vélo en Autodelen.net.

Voorts is er ook een structureel overleg tussen de organisaties die werken rond actieve mobiliteit en op de link mobiliteit publieke ruimte zoals Clean Cities Campaign, Filter Café Filtré, ARAU, IEB, Fietsersbond, Les Chercheurs d'Air, GRACQ, Johanna vzw, walk.brussels, The Shifters en anderen.

BRAL maakt dus beweging met lokale bewonersgroepen, wijkcomités, bottom-up initiatieven, organisaties. Afhankelijk van het thema en de actualiteit zal de samenwerking met deze groepen minder of meer intensief zijn.

In 2022 stonden die interacties vooral in teken van de leefwijken en de uitrol van circulatieplannen in verschillende gemeenten. Maar ook een aantal lokale dossiers stonden op onze agenda: Marchant-brug, Saintelette (heraanleg en woontoren), Brucity, Dapperheidsplein parking, Rouppe-parking, Papenest, Tram 10, Fonsny, en ons eigen Zaterdag-plein, de Heizel-site en NEO, Mediapark, Noordwijk,...

BRAL als gesprekspartner van de overheid

BRAL is een kritische partner van de Brusselse overheid in het streven naar een duurzame mobiliteit en kwaliteitsvolle publieke ruimte. BRAL is officieel erkend als gesprekspartner van de Brusselse Gewestelijke overheid en is lid van de Gewestelijke Mobiliteitscommissie (GMC). In 2022 wogen we zo onder meer op de adviezen van de GMC over Metro 3, Hippodroom, GBP Heizelvlakte, ordonnantie deelfietsen, mobiliteitsordonnantie.

Daarnaast gaan we in functie van de actualiteit het gesprek aan met administraties, gewestelijke en gemeentelijke beleidsmakers. Dat gebeurde in 2022 onder meer over de circulatieplannen, over de Brusselse Ring, over smart.move, en nog heel wat lokale dossiers.

Hoewel de actie van BRAL zich toespitst op het Brussels gewest, weten we dat Brussel geen eiland is. We stemmen af met onze zusterverenigingen Canopea, BBL, Greenpeace rond intergewestelijke en federale mobiliteitsdossiers zoals de R0, slimme kilometerheffing, bedrijfswagens en mobiliteitsbudget, SUVs en autonormen, LEZ's,...

In 2022 organiseerden we zo een webinar "LEZ en sociale rechtvaardigheid", samen met Netwerk tegen Armoede, Netwerk Duurzame Mobiliteit, Reset.Vlaanderen en TU Delft (19 mei 2022). We maakten een positie op rond de START-nota Ring Oost, samen met BBL, IEB, ARAU en Gracq. We zaten ook samen met BBL en verschillende comités in de rand rond een alternatief toekomstplan voor Brussels airport.

We zijn ook lid van de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling waar we deelnemen aan de werkgroepen Innovatieve Economische Modellen en Financiering van de Transitie.

In 2022 wogen we vooral op de positie-bepaling van de FRDO inzake Mobility as a Service. Samen met de vakbonden bepleiten we een sterk regulerend kader voor zowel aanbieders van MaaS-platformen (zodanig dat deze sturen richting duurzame mobiliteit) als voor aanbieders van MaaS-diensten (zodanig dat deze inzetten op duurzaam en kwalitatief werk). We hadden ook overleg met minister Gilkinet, onder andere over de toekomstvisie voor het spoor, en de MaaS.

Metro 3

In 2022 kwam de noordelijke uitbreiding van metro 3 in openbaar onderzoek. De vergunningsaanvraag van Metro 3 ging over de tweede fase van het project: de aanleg van een tunnel van 4,5 km lang met 7 haltes en een stelplaats voor de opslag en onderhoud van de metro's in Haren.

BRAL probeert al jaren met de nodige nuance deel te nemen aan het metro debat. Een metro is een ander vervoersinstrument dan een tram, en niet gewoon een capaciteitssprong. Toch gaan de vele studies en rapporten rond metro3 aan dit punt voorbij en maken ze amalgaam van de doelstelling 1: het capaciteitsprobleem van T55 oplossen en doelstelling 2: een hoogwaardige openbaar vervoersverbinding van regionale schaal naar het noordoosten van Brussel. Zo kwam men uit bij een tracé dat niet optimaal is voor een regionale vervoersdrager zoals de metro, en slachtoffert het project de lokale fijnmazige bediening door tram 55.

Het openbaar onderzoek zou het moment moeten zijn om een stevig en diepgravend debat te voeren over doelstellingen, uitgangspunten, ingezette middelen en gekozen uitwerking. Groot was dan ook [onze verbazing](#) dat voor een dossier van 7000 pagina's geen verlengd openbaar onderzoek mogelijk was. Dit laat geen democratisch debat toe. Ook al omdat het MER een aantal cruciale elementen onbeantwoord liet. Zo gaf het MER geen actuele cijfers over de te verwachten modal shift, toch één van de doelstellingen van de metro. Ze gaf ook geen inschatting van de bijdrage van begeleidende maatregelen (smart.move, P+R,...) op het project en omgekeerd. En ze gebruikte post-covid gedateerde cijfers om het aantal gebruikers in te schatten. Vanuit deze vaststellingen [vroeg BRAL om het advies op te schorten](#), teneinde een degelijk debat en betere analyses toe te laten.

BRAL nam dit advies ook mee naar de GMC, waar vanuit mobiliteitsexperts een kritisch advies werd geformuleerd aangaande deze noordelijke uitbreiding (zie hoger).

Later [sprak BRAL ook haar steun](#) uit voor de analyse van het Brussels Studies Institute (BSI) over het Metro Noord project: de verwachte winst voor het leefmilieu is te

verwaarlozen en de verbetering van de mobiliteit weinig bevredigend. Ook de prioriteiten zijn ondertussen veranderd en het project in kwestie vormt een bedreiging voor de gewestelijke begroting en de andere beleidskeuzes die het Gewest dient te maken.

BRAL heeft de indruk dat dit project er koste wat kost wordt doorgedrukt, zonder dat er ooit effectief een volledige analyse is gemaakt van wat er nodig is op het gebied van openbaar vervoer in het noordoostelijke kwadrant van het gewest. Het is dan ook redelijk hallucinant dat voor een project van die omvang - met zo'n grote klimaatimpact, van die financiële grootteorde, voor zo'n werf - het blijktbaar is aan diegenen die er vragen bij stellen om te 'overtuigen' dat het niet nodig is, eerder dan aan de overheden om te komen met sluitende argumenten dat we die metro echt nodig hebben.

Stop Pub SUV

Een coalitie van verenigingen en burgerbewegingen [riep de overheid op om de promotie van auto's, inclusief reclame, aan banden te leggen](#). Er is urgentie: luchtverontreiniging tast onze gezondheid aan, de klimaatnoodtoestand is uitgeroepen en actieve weggebruikers riskeren elke dag hun leven. Met deze campagne focusten we in de eerste plaats op SUV's. Immers wordt elk jaar rond januari met het autosalon de openbare ruimte en digitale platforms overgenomen door reclame voor SUV's, Sport Utility Vehicles. Dat heeft effect. We zien dat de verkoop van deze zware, imposante en brandstof verslindende voertuigen jaar na jaar blijft toenemen. Dat gaat ten koste van een eerlijke verdeling van de openbare ruimte eerlijk en een verminderde veiligheid van de actieve gebruikers rondom de auto. Daarom riep de coalitie (GRACQ, Fietsersbond, IEB, BRAL, IEW, Greenpeace, Heroes for Zero, Tous à pied, Netwerk Duurzame Mobiliteit) op om de promotie van deze voertuigen aan banden te leggen (["Klimaat, gezondheid, en veiligheid: maak daar reclame voor" | bral.brussels](#))

Met een ontwerpwedstrijd riepen we op tot het maken van affiches die de ware aard van SUV's tonen, en niet de droomwereld zoals de reclame de consument voorspiegelt ([Stop pub SUV](#)). Die gebruikten we in een campagne op de sociale media waarbij we de burger opriepen om de federale ministers te interpellieren die de bevoegdheden hebben om zaken te veranderen: Georges Gilkinet, minister van mobiliteit, Zakia Khattabi, minister van klimaat, leefmilieu en duurzame ontwikkeling, Pierre-Yves Dermagne, minister van economie, en Eva de Bleeker, staatssecretaris van Begroting en Consumentenbescherming.

Cairgo-bike

BRAL is partner in het **Cairgo-bike project**. In het kader van dit project voerde Leefmilieu Brussel luchtmetingen uit van de blootstelling van deelnemers aan het uitleenprogramma tijdens hun tochten met de cargofiets, maar ook bij het gebruik van andere modi. BRAL lanceerde [een oproep voor meer deelnemers](#), met vooral aandacht voor dit aspect. BRAL had ook een eerste overleg met Leefmilieu Brussel over de

bekendmaking en sensibilisatie rond de resultaten van deze meetcampagne naar het brede publiek in 2023.

Schoolstraten

Op initiatief van Chercheurs d’Air denkt BRAL mee na over de invoering van schoolstraten over het hele gewest. BRAL steunde ook [de brief die Chercheurs d’Air](#) schreef naar de Brusselse schepenen en burgemeesters om schoolstraten te vragen rond de scholen van onze ketjes. Schoolstraten zijn straten die de politie of een vrijwilliger afsluit voor gemotoriseerd verkeer, op zijn minst tijdens de momenten wanneer de leerlingen aankomen en weer vertrekken. Een schoolstraat verbetert niet alleen de luchtkwaliteit in en rond de school. Een schoolstraat beperkt ook de kans op verkeersongevallen.

Do the loop

Met Do the Loop (4 mei) organiseerden Filter Café Filtré en Clean Cities een loopactie om te vragen dat Brussel een veilige en sportieve stad op kindermaat wordt. Het doel was ook om een veilig loopparcours door de stad uit te stippelen dat het hele jaar door gebruikt kan worden. BRAL steunde de actie door te communiceren en hielp de dag zelf met de begeleiding.

Kiddical mass

Kidical Mass is een feestelijke en kindvriendelijke fietstocht door de stad, en tegelijk een actie voor een veilige fietsomgeving voor kinderen, zodat ze met een gerust hart met de fiets naar school of hun hobby kunnen fietsen. Op 11 september vond er een grote optocht plaats door Brussel. BRAL ondersteunde met communicatie.

2. Stedenbouw

IN EIGEN PRODUCTIE

Super Terram

Ons Co-create Innoviris onderzoeksproject Super Terram ging van start in het najaar van 2021, maar nam pas in 2022 echt snelheid. Na waterbeheer en luchtkwaliteit willen we met BRAL het thema 'stedelijke bodems' in al hun levendigheid onder de aandacht brengen. Samen met de Faculteit Architectuur van de **ULB**, het ontwerpkantoor **51N4E**, het Zwitsers federaal Instituut voor Technologie (**ETH Zurich**) en met BRAL als coördinator van het project, verkenden we hoe we de toekomst van stedelijke bodems een meer centrale plek kunnen geven in processen van stadsontwikkeling. We deden dit in samenwerking met landschapsbureau Plant & Houtgoed, radiomaker Uncle Kinch van Studio1Bis, cineaste Valérianne Poidevin en een diversiteit aan stedelijke actoren. We verwelkomden ook Sandrine en [Jolein](#) in ons team. Dit traject leverde een boeiende verkenning van onze ondergrond op.

De donkere massa onder onze voeten was voor velen onder ons een grote onbekende, we vingden het jaar dan ook aan met letterlijk [een schup in de grond te steken](#). En wat blijkt? Brusselse bodems blijken behoorlijk divers te zijn, de ene Brusselse bodem is duidelijk de andere niet. Toch zijn er ook een aantal aspecten die ze delen. Zo bleken meerdere stedelijke bodems behoorlijk zuur te zijn, wat een impact heeft op de mate waarin planten voedingsstoffen uit de bodem kunnen opnemen. De concentraties nutriënten daarentegen waren behoorlijk divers, wat een impact heeft op het type groen

dat op deze bodems kan groeien. Bij de aanleg van groene ruimtes is het dus belangrijk om deze bodems in al hun diversiteit en complexiteit te benaderen.

We verkenden deze stedelijke bodems niet alleen, we deden dit samen met verschillende geïnteresseerden. Burgers, studenten, academici, ambtenaren en experts, verschillende kennisvormen waren noodzakelijk om het verhaal van onze ondergrond te reconstrueren. We deden dit op plekken als Schaarbeek-Vorming (tijdens de [Super Terram – Dérive](#)), 't Moeraske (tijdens de actie [A w\(Hole\) New World](#)), friche Stephenson, het Bûûmparck Van Praet. In onze activiteiten stond collectief experiment centraal: van burgerwetenschap tot meer artistieke benaderingen, op verschillende manieren probeerden we de verhalen die de bodems ons proberen te vertellen te ontrafelen.

We sloten het jaar af met een [reeks ronde tafels](#) georganiseerd in de gebouwen van Zinneke in de Masuiwijk. Hier stelden we de resultaten van het onderzoek tentoon aan een breed publiek. BRAL-leden, burgers, ambtenaren, academici, ... namen deel. Aan deze ronde tafels verkenden we een aantal pertinente vraagstukken die we tijdens het co-creatieve onderzoeksproces detecteerden: (1) plannen met de bodem, (2) bodembewegingen en –regeneratie en (3) zorg dragen voor stedelijke bodems . Het was een moment waarop we de samenwerking en uitwisseling met verschillende actoren konden vergroten. Een belangrijke conclusie van deze ronde tafels was dat wat we als een 'goede' of 'slechte' bodem beoordelen in processen van stadsontwikkeling nog wel wat nuancering verdient. Een verslag van deze ronde tafels volgt in 2023, maar hier vind je alvast een [fotoverslag](#).

Samengevat, 2022 was een jaar waarin we met BRAL de Brusselse bodems iets beter hebben leren *doorgronden*. We sloten het jaar af met het opstellen en indienen van onze aanvraag voor herfinanciering. We hopen dat we in 2023 met Super Terram de opgebouwde bodemkennis en ontmoetingen verder kunnen verdiepen en verbreden. We kijken hierbij uit naar nieuwe potentiële nieuwe samenwerkingen, onder andere met het departement Good Soils van Leefmilieu Brussel, de lokale partners Bûûmplanters van het Bûûmparck te Nederoverheembeek en het team van het Duurzaam Wijkcontract Stephenson op de Friche Stephenson. Fingers crossed!

Ben je geïnteresseerd om meer over dit onderzoeksproject te weten te komen of wil je meewerken aan een nieuwe bodemnarratief?

Bezoek dan zeker onze [website](#) of [Instagram](#)-pagina, lees ons artikel in [Bodem-magazine](#), of, luister op Studio1bis naar een aflevering over [Super Terram](#), [Schaarbeek Vorming](#) of [Soil Stories](#).

Stalingrad, avec ou sans nous ?

BRAL organiseerde een vertoning van de Ateliers Urbain over de impact van de bouw van het station Toots Thielemans onder de Stalingradlaan. Het verslag staat [op onze](#)

[website](#). Welke impact heeft stadsvernieuwing op de bestaande buurten en bewoners? Hoe wordt een stad gemaakt? En door wie? Op 21 april 2022 nodigden we de Brusselaars uit om de film 'Stalingrad – avec ou sans nous' te bekijken en hun ervaringen en expertise uit te wisselen met publiek, filmmakers en het panel. Voor en na het debat kon men de expo 'Stad der Tuinen' bezoeken van De Markten. "Je kan een wijk niet vernieuwen vanuit het idee 'we gaan van bovenaf met een vernieuwingstraject komen'. Als je op die manier vernieuwt, dan kan dat tot verdringing leiden." – Raf Pauly van BRAL

Filmvertoning Mr Etrimo in Anderlecht

De tweede kroon in Brussel is bekend van zijn woontorens. [We organiseerden in juli een filmavond](#) om de bewoners ervan kennis te laten maken met de maker van hun woning. Weinig mensen weten namelijk dat de man achter Etrimo, Jean-Florian Colin, een van de grootste projectontwikkelaars uit de Belgische geschiedenis is. Deze film vertelde ons over zijn imperium, zijn successen en zijn ondergang. We

werkten samen met het zorgcentrum van Vivès en de vijf syndici die de gebouwen in het park beheren. We organiseerden de filmvertoning in de verlaten Brasserie Marius. Het verouderde en bijna verlaten Martin Luther Kingplein kwam weer tot leven op een zomeravond. Het publiek bestond uit BRAL-supporters, buurtbewoners en toevallig ook de dochter van de heer Colin.

De woonwijk in het Vivès-park is om verschillende redenen interessant. In tegenstelling tot veel blokken van Etrimo en Amelinckx ligt deze in een openbaar park dat door de gemeente wordt beheerd. Dit maakt het beheer van de groene ruimten complexer, want hoewel het gecentraliseerd is, is het de gemeente die het beheert, en het is niet altijd gemakkelijk om met hen in contact te komen. Wij hebben het volgende onderzoek uitgevoerd om inzicht te krijgen in de verdeling van het groenbeheer.

- Immo Delrot ▲
- Lamy Belgium ★
- Managimm Belgium ●
- Syndic Fiscobel Cadillac ▼
- Parcelle gérée par des jardiniers privés (syndic: Cap-Sud)
- Parc privé géré par des jardiniers privés (syndic: Lamy Belgium)
- Peupleraie gérée par BE (d'ici le printemps)

We hebben verschillende ontmoetingen gehad met de gemeente Anderlecht en met Leefmilieu Brussel, dat het beheer van een deel van het park op zich zal nemen, om meer te weten te komen over hun beheermethoden.

Recht op wonen

Vanuit haar visie op een gezonde en inclusieve stad, stelt BRAL vast dat dit ideaal voor vele Brusselse gezinnen een verre droom lijkt. *Resilience* komt voor een groot deel voort uit het garanderen van basisrechten. In 2022 werd er sterk gemobiliseerd rond het recht op wonen en het recht op de stad. BRAL was op het appèl want een goede woonst voor

een goede gezondheid, dat is ook wat wij willen. We brachten al verslag uit over hoe de Brusselse volkswijken zich aan het organiseren zijn. Dit voorjaar waren we aanwezig op tal van evenementen om vinger aan de pols te houden rond wonen. We onderschreven ook de carte blanche op initiatief van het woonplatform (FÉBUL, RBDH, CSC Bruxelles, FGTB Bruxelles, Equipes Populaires Bruxelles, Inter-Environnement Bruxelles, MOC Bruxelles) verschenen op de RTBF op 3 juni. In deze carte blanche vroegen we een [snelle overheidsinterventie op de woningmarkt](#). En we vertaalden het [Nederlandstalige artikel](#) van Apache “Met extra woningen gaan de prijzen niet omlaag” [naar het Frans](#) om de Franstalige verenigingen te informeren over dit belangrijke thema.

- <https://bral.brussels/nl/artikel/brusselse-volkswijken-organiseren-zich>
- <https://bral.brussels/nl/artikel/stadsontwikkeling-mag-biodiversiteit-niet-opofferen-voor-woningen-buiten-bereik-gewone>
- <https://bral.brussels/nl/artikel/het-recht-op-huisvesting-van-onmacht-naar-macht>

Gentrificatie-onderzoek met leden

Om de problemen in verband met gentrificatie beter te begrijpen en het standpunt van BRAL over dit onderwerp te ontwikkelen, lanceerden we een enquête voor onze leden. We wilden meer weten over hun visie op gentrificatie en het verband met stadsvernieuwing. Dankzij deze enquête konden we bijna dertig zeer uitgewerkte meningen verzamelen. We schreven hierover een rapport en zullen op basis daarvan in 2023 enkele activiteiten organiseren.

Plannen voor Brussel

Het afgelopen jaar was aan de kant van grote hervormingen in de stedenbouwkundige planningskaders intensief:

Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening (BWRO)

Het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening is in één woord de stedenbouwwetgeving. Het BWRO werd nog maar pas aan het einde van de vorige regeerperiode hervormd [na een lang proces](#). Het regeerakkoord van 2019 plande een evaluatie van deze herziening. De staatssecretaris wilde deze evaluatie gebruiken om het [onderzoek te heropenen](#) en het wettelijk kader te veranderen.

De hervorming van het Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening (BWRO) begon met een reeks workshops. In dit verband hadden wij veelvuldig contact met Urban.

Het BWRO zal in twee opzichten worden hervormd. Ten eerste de procedures voor het aanvragen van bouwvergunningen en ten tweede de planningsinstrumenten. Van eind september tot november hebben we deelgenomen aan een reeks bijeenkomsten en workshops over het eerste stuk van de hervorming. Wordt ongetwijfeld vervolgd in 2023!

Gewestelijke Stedenbouwkundige Verordening (GSV)

Na een calvarie van vele jaren heeft de Brusselse regering eindelijk een ontwerp van actualisering van de Gewestelijke Stedenbouwkundige Verordening (GSV) klaar. Eind 2022 ging dat in openbaar onderzoek. BRAL onderwierp dit cruciaal instrument voor de planning van de publieke ruimte in Brussel aan een grondig onderzoek.

We spraken ons netwerk van leden en sympathisanten aan om verschillende avonden over de hervorming van de GSV te organiseren. Met Natagora, IEB en ARAU werkten we tijdens een avond aan elk van de titels (Open Ruimte, Stedelijkheid, Bewoonbaarheid) en de methode waarmee het proces van Good Living werd opgezet. We organiseerden ook een [ledenavond](#) om samen met hen de teksten te analyseren en ons standpunt te bepalen.

Tijdens de avond werd duidelijk dat we een bezorgdheid over de methodologie, de inhoud en de uitvoerbaarheid van het voorliggende ontwerp delen. [We vrezen](#) bijvoorbeeld, net zoals het MER, *“een verschillende behandeling van vergunningsaanvragen naar gelang van de stedenbouwkundige gevoeligheid van de ene of de andere administratie.”* Nochtans staan er ook zeer goede zaken in het voorstel. Zo krijgt biodiversiteit voor het eerst een belangrijkere plaats in de GSV, enten de doelstellingen inzake open ruimte zich sterk op Good Move, zien we aandacht voor kwaliteitsbodems, krijgen ontharding en regenwaterbeheer van binnenblokken bijzondere aandacht, ...

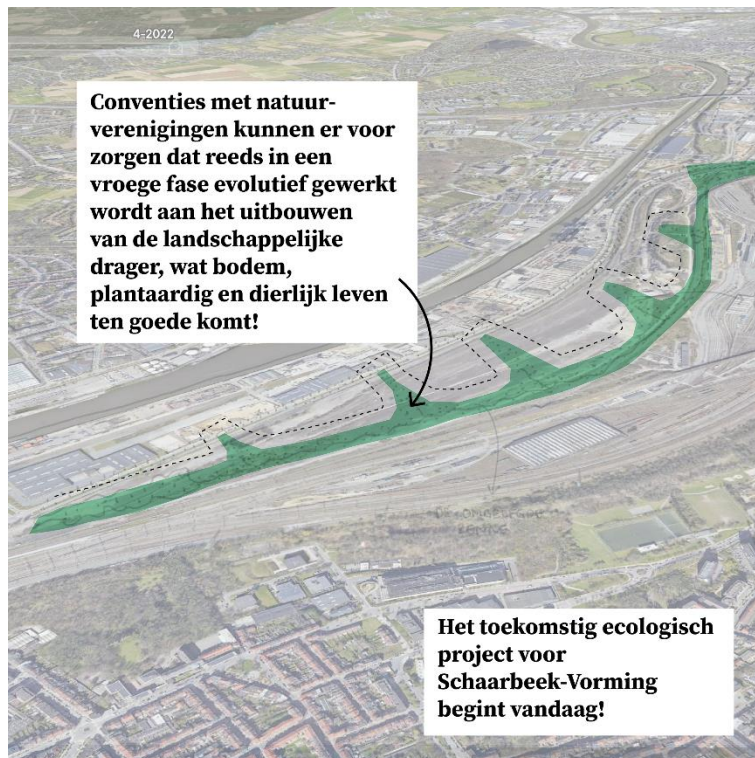
We stelden tevreden vast dat de GSV een aantal uitgangspunten van Good Move opnam. De inrichting van de open ruimte moet sturen naar minder autogebruik en naar meer actieve modi. Daar kunnen we alleen maar achter staan. Ook werd er voor het eerst een duidelijk cijfer naar voren geschoven dat een maximum zet op de toewijzing van de openbare ruimte aan het gemotoriseerd privévervoer (50%).

Maar we betreuren dat duidelijke arbitrages uitblijven. Het blijft bij het principe om “de vlotte, veilige en comfortabele verplaatsing van de verschillende vervoerswijzen te garanderen”. In de praktijk weten we echter dat dit conflicten met zich meebrengt in functie van de plaatselijke omstandigheden en de beschikbare ruimte. Omdat de GSV wel bredere minimumdimensies voor de verschillende modi opneemt, zullen deze conflicten alleen maar toenemen. De GSV zou dus ook concrete arbitrages in functie van de beschikbare ruimte moeten maken. Het zou typeprofielen kunnen voorstellen in functie van verschillende straten en pleinen, en in functie van de rol van die ruimte in de stedelijke mobiliteitsnetwerken en het stedelijk metabolisme. De GSV schuift dan wel het STOP-principe naar voren, maar ook hier zonder duidelijke invulling van wat dit betekent. Dat dreigt dit principe op lange termijn zelfs uit te hollen.

Schaarbeek Vorming

We besteedden in 2022 aandacht aan de toekomst van de site Schaarbeek Vorming. Schaarbeek Vorming is een spoorwegknooppunt en voormalig vormingsstation ten noorden van Schaarbeek Station. Wat brengt de toekomst voor deze laatste giga-open ruimte in Brussel? We gingen erover in gesprek met het kabinet Gilkinet. Na de fietstocht eind vorig jaar, zagen we in de eerste helft van 2022 het eerste puzzelstuk gelegd. Veel blijft echter onduidelijk.

- <https://bral.brussels/nl/artikel/verslag-fietstour-schaarbeek-vorming>
- <https://bral.brussels/nl/artikel/schaarbeek-vorming-eerste-puzzelstuk-gelegd-maar-van-welke-puzzel>

Beeld: Jolein Bergers

RPA Josaphat (de *friche*)

Ook in het voorjaar 2022 bleef het **RPA Josaphat** de agenda bepalen. We presenteerden eerder al een constructief voorstel aan de Brusselse regering om de ontwikkeling ervan op een andere leest te schoeien en verder uit te werken in cocreatie met de Brusselaars. Het [Plan B Josaphat](#) kwam tot stand in samenwerking met [ARAU](#), [Bruxelles Nature](#), [collectif Bas Les PAD](#), [Comité Mediapark](#), [Natuurpunt Brussel](#), [Josaph'aire](#), [Sauvons La Friche Josaphat](#), [Sauvons le parc avenue des jardins](#), [I love Josaphat](#), [Comité Leopold III](#) en [David Van Reybrouck](#). BRAL en Natagora zorgden voor de coördinatie en de redactie.

[Helaas moesten we vaststellen](#) dat ook in de nieuwe versie van het RPA voor de friche Josaphat de regering hieraan weinig gevolg lijkt te geven. Of om het met de woorden van de [GOC](#) te zeggen: “*de inspanningen om veranderingen tot stand te brengen op stedenbouwkundig en planologisch niveau zijn ontoereikend.*”

Het belang van burgeractie blijft voor BRAL voorop staan om dit dossier uiteindelijk in beter vaarwater te slepen. Zo was er in maart een mars voor de Josaphatsite (hier het [verslag van BRUZZ](#)) en schreven we in oktober een [persbericht](#) met andere collectieven en verenigingen om te vragen aan de Brusselse regering om het RPA Josaphat van de agenda te halen. Deze tekst was een reactie op de recente verklaringen van sommige leden van de regering die opnieuw hebben bevestigd dat ze 42 hectare natuur in Brussel willen bebouwen, waaronder de friche Josaphat.

RPA Zuid

BRAL volgde het richtplan van aanleg (RPA) Zuid van dichtbij op. In de eerste helft van 2022 waren het vooral de plannen van het **nieuwe gebouw van de NMBS** die veel

aandacht vroegen. Het grijze gebouw is zo'n 236 meter lang en 60 meter hoog. Volgens BRAL is dit project [buiten alle proportie](#) en loopt de NMBS op de feiten vooruit. Gezien de belangen van de RPA verbaasde het ons allerm minst dat de [Onderzoekscommissie wel degelijk een gunstig advies](#) verleende aan het project. Daarom [ondersteunden we buurtbewoners en verenigingen in hun verzet](#) tegen deze monoliet. We gingen ook [het gesprek aan met de NMBS](#). En we organiseerden een [debatavond](#) over de toekomst van de zuidwijk, samen met Midi Moins Une en IEB (28/6). Terwijl het Richtplan van Aanleg (RPA) Zuid in september door de regering in de koelkast werd gezet, gaven we eind december [advies op het programma voor de verbetering van de openbare ruimte](#) via het stadsvernieuwingscontract (SVC) 7 "Rondom het Zuidstation". We juichten daar de verbeteringen toe voor voetgangers en fietsers, maar vroegen meer aandacht voor de afwikkeling van het busverkeer.

RPA Mediapark

Een soortgelijke misfit tussen de timing van het officiële planningskader en de individuele projecten vinden we terug bij het RPA Mediapark. Buurtbewoners stellen daar vast dat [al meer dan een jaar niks echt bougeert rond de herziening van het RPA](#). Maar ondertussen krijgen RTBF en recent ook de VRT wel hun bouwvergunningen voor hun nieuwe gebouwen op de site. Als BRAL betreuren we dat individuele projecten binnen het RPA worden goedgekeurd, terwijl het globale plan nog uitblijft, en we dan uiteindelijk voor voldongen feiten komen te staan.

RPA bewegingswerk

Verschillende bewonersgroepen actief rond een RPA verzamelden zich. Ze vroegen aan de Brusselse regering hun visie op deze ontwikkelingsites in overeenstemming te brengen met de noodzaak om de natuurlijke ruimten in de stad te beschermen en om sociale huisvesting te creëren. [We helpen bij het opstellen van de gemeenschappelijke vragen](#).

Gewestelijk Bestemmingsplan NEO

De Brusselse regering probeerde voor de derde keer het gewestelijk bestemmingsplan (GBP) te wijzigen om zo een wettelijk kader te creëren voor NEO, de 'Mall of Europe'. Het Interregionaal Platform voor Duurzame Economische Ontwikkeling, wijkcomité Triangle Houba-Sobieski-Heysel en Laeken.Brussels vzw/asbl analyseerden de drie mobiliteitsoplossingen die de regering naar voren schoof. [Zij geven elk scenario een onvoldoende](#), we hoopten dat deze scenario's maar om te lachen waren in [BRUZZ](#).

Tussen maart en mei volgde dan het openbaar onderzoek voor het gewijzigde GBP. [BRAL spoorde burgers en verenigingen aan te reageren](#) op basis van haar bevindingen. In juni berichtten we over het advies van Brupartners (de voormalige Economische en Sociale Raad voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest) over het

openbaar onderzoek. Het adviesorgaan kwam met een advies over NEO, dat ons bekend in de oren klonk. [Als àlle sociale partners het eens zijn dat dit echt een zeer slecht idee, is dat toch wel belangrijk nieuws.](#)

Brucity

BRAL reageerde op het openbaar onderzoek van [Brucity en de omliggende straten](#). We waren verheugd te zien dat actieve mobiliteit meer ruimte kreeg en dat er ingezet wordt op een vergroening van deze ruimte. De belangrijke locatie van de straten tussen Sint Katelijne en de autovrije lanen vraagt om ruimte voor ontmoeting, vergroening en actieve mobiliteit. We hadden wel enkele bezorgdheden onder andere over de toepassing van het STOP-principe die we deelden met de adviescommissie.

Brusselse Ring

[BRAL gaf in januari 2022 haar advies over de 'startnota'](#) voor het oostelijke deel van de Brusselse Ring. Daarbij stelden we vragen over de milieueffecten. Een betere luchtkwaliteit, minder geluidshinder en een gegarandeerd gezonde leefomgeving zijn voor ARAU, BRAL, IEB en BBL topprioriteiten, net als het halen van de klimaatdoelstellingen voor 2030. Dat vonden we helaas nog niet in die mate terug in de startnota, waar verkeersafwikkeling nog steeds bovenaan het lijstje stond. De heraanleg en reorganisatie van de verschillende knooppunten vragen om meer aandacht voor de actieve weggebruikers, voetgangers en fietsers. Alleen zo kan er werk gemaakt worden van een betere luchtkwaliteit, minder geluidsoverlast.

Tram 10

We stelden [de ambitie en het traject van tram 10](#) in vraag. Er worden geen scherpe keuzes gemaakt waardoor de verschillende vervoersmodi de beperkte ruimte zullen moeten delen, wat ervoor zorgt dat het waarschijnlijk voor geen enkele van hen optimaal zal zijn. Verder benadrukten we de nood om de verbinding met Vlaanderen te maken.

Metro 3

We reageerden op de [tweede fase van het openbaar onderzoek](#). In onze reactie vroegen we het openbaar onderzoek te verlengen aangezien het onmogelijk is om zo'n aanzienlijk dossier op een maand tijd te doorspitten.

Papenvest

Volgens ons wordt de [impact van het verkeer in de wijk onderschat](#) en is het onder andere geen goed idee dat er extra ondergrondse parkeerplekken bij komen en wordt er te weinig aandacht geschonken aan deelmobiliteit.

Sainctelette

We stellen vooral [veel gemiste kansen](#) vast. Het geeft de actieve weggebruikers meer plaats, maar weigert deze echt centraal te zetten. Het plant de nodige bomen zonder te pogen de huidige bomen te behouden. Er is ontharding, maar versnipperd.

BBP Noordwijk

Bral klaagt het [gebrek aan integrale visie over de Noordwijk](#) net als het gemorceleer met procedures, aanvragen en planningsinstrumenten.

Partner van de overheid

BRAL is officieel erkend als gesprekspartner van de Brusselse gewestelijke overheid. Begin 2022 was BRAL lid van de Gewestelijke Mobiliteitscommissie, de Gewestelijke Ontwikkelingscommissie, de Gewestelijke Milieuraad en de Brusselse Hoge Raad voor Natuurbehoud. In die adviescommissies behartigen we de belangen van de Brusselaars en dragen we bij tot het beleidsvoorbereidend werk. We gaan door in 2023 zonder een zetel in de Gewestelijk Ontwikkelingscommissie en de Brusselse Hoge Raad Voor natuurbehoud.

De hervorming van het **Brussels Wetboek van Ruimtelijke Ordening (BWRO)** begon met een reeks workshops. In dit verband hadden wij veelvuldig contact met Urban. Het BWRO zal in twee opzichten worden hervormd: ten eerste de procedures voor het aanvragen van bouwvergunningen en ten tweede de planningsinstrumenten. Van eind september tot november hebben we deelgenomen aan een reeks bijeenkomsten en workshops over het eerste stuk van de hervorming.

Onder meer door de opmaak van een paar grote stadsprojecten waren we in contact met de Bouwmeester Architect (BMA). Vanzelfsprekend waren er contacten met vele andere administraties en kabinetten waaronder Brussel Leefmilieu en Brussel Mobiliteit. Kortom, de contacten met verscheidene overheidsinstellingen waren frequent.

Tot slot is BRAL ook vertegenwoordigd in verschillende adviesraden. In de Raad voor het Leefmilieu van het BHG hebben we een vertegenwoordiger en een plaatsvervanger, en op die manier hebben we meegewerkt aan advies over o.a. waterdistributie en afvalwater (zie ook de open brief boven), het waterbeheersplan, de steunmaatregelen rond de verdere uitrol van de LEZ, de Hippodroom. Ook op adviezen van de burgerraad voor het klimaat, de maatregelen voor energiebesparing, CurieuzenAir de mobiliteitsordonnantie konden we wegen. Je vindt de adviezen van de Raad op www.rlbhg.brussels/de-raad-voor-het-leefmilieu/.

De Gewestelijke Ontwikkelingscommissie (GOC) draaide ook weer op volle toeren. Zo wogen we op de adviezen rond de GSV, het BBP Hippodroom, het initiatiefadvies Metro 3, het RPA JosaphatBis, het RPA Zuid, Renolution, ... Deze adviezen zijn [hier](#) terug te vinden.

In de tweede helft van het jaar is er geen expert van BRAL meer in de GOC. De aanwezigheid daar is ten persoonlijke titel. Zodoende was het niet mogelijk de collega

die niet meer bij ons werkt als expert in de GOC te vervangen. Sindsdien veranderde onze werkwijze en sturen we onze standpunten door naar verschillende experts in de GOC.

Rond alle grote bovenvermelde dossiers zijn bewonersgroepen actief waarmee we in contact staan, zoals wijkcomité Triangle Houba-Sobieski-Heysel (NEO), Midi Moins Une (Zuidwijk) of het comité van Haren (Schaarbeek Vorming/Super Terram).

Daarnaast werken we uitgebreid samen met andere spelers in het Brusselse middenveld en daarbuiten, zoals in het Interregionaal platform voor een duurzame economie.

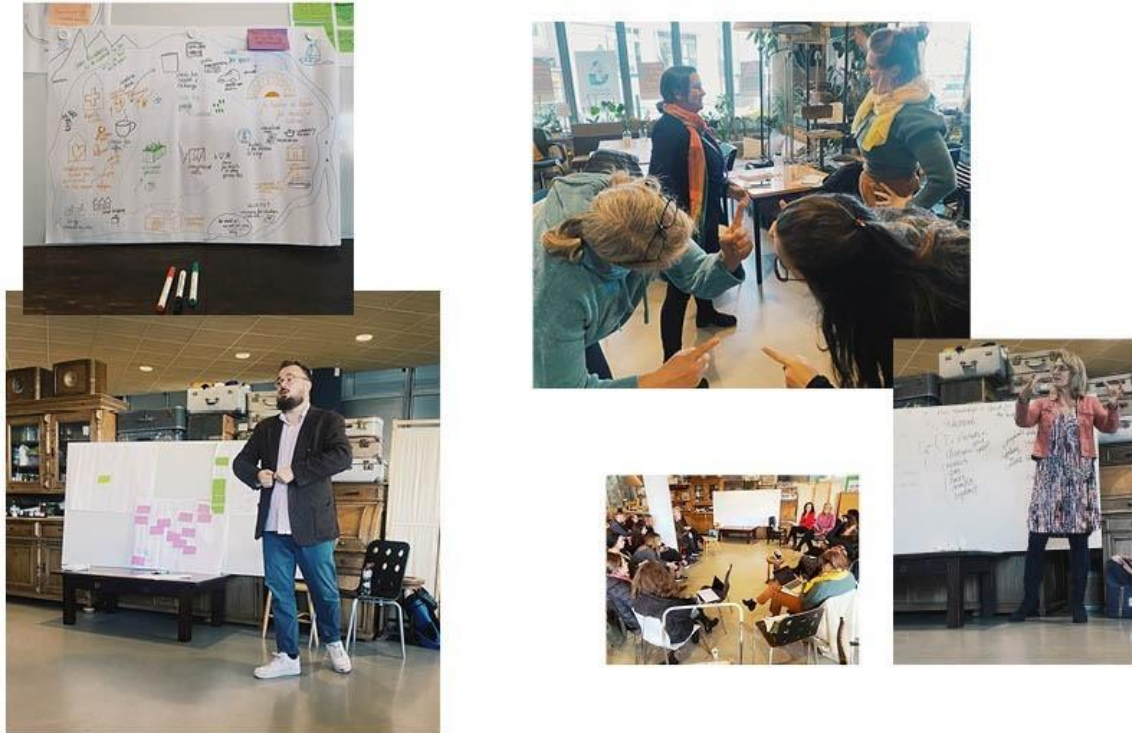
In de eerste helft van 2022 ondersteunden we met onze expertise [de burgercommissie biodiversiteit](#), waar we het belang van biodiversiteit voor welzijn en gezondheid van alle Brusselaars onderlijnden. We ondertekenden ook een open brief rond de [waterhuishouding](#) in de stad. En we organiseerden zelf een [bomencafé](#), waar we verschillende visies en standpunten over de rol van bomen in stadsontwikkeling samenbrachten.

Dat alles bracht BRAL ook samen in haar [ledenwandeling, samen met BrusselbinnensteBuiten \(BRAL-lid\), in de Noordwijk](#). We hadden aandacht voor de grote stadsprojecten en de veranderende stad, en wisselden hierrond ook uit met buurtbewoners.

Onze stagiaire Eline maakte een [video over het concept NIMBY, not in my backyard](#). Haar analyse? De belangrijkste oorzaak van NIMBY-bewegingen ligt in het lage vertrouwen in de overheid, door het gebrek aan publieke inspraak. Om de stad rechtvaardig te ontwikkelen, is het daarom nodig om wetenschappelijke expertise én de lokale bevolking in rekening te brengen.

3. Commoning

Commoning Europe

We richten samen met een aantal buitenlandse partners Commoning Europe op, een platform om kennis over commons te delen. We analyseren bestaande initiatieven in verschillende steden. Commoning Europe wil het publieke goed herontdekken als de basis van Europa. Na de [video's](#) die we maakten voor Commoning Europe, voleindigden we ook het [boekje](#) waarin we Europese commons-initiatieven voorstellen en ook de [woordenlijst of glossary](#) zodat we een gemeenschappelijke taal maakten om over de commons te spreken.

Na uitstel door corona konden de uitwisselingen eindelijk plaatsvinden in 2022. Het waren er drie ter plekke: in Italië, in Roemenië, in Nederland. Uiteindelijk organiseerden we in januari 2023 ook een bezoek aan Brussel, waar we initiatieven zoals het Wijklokaal, Calico en Tournevie bezochten en gingen we ook in gesprek met Camille Laureti, Italiaans Europarlementslid.

Van [4 tot 8 april 2022](#) waren Toha, Yannick en Hanne op pad in **Firenze, Italië** voor BRAL. Ze bezochten lokale praktijken van de commons en wisselden kennis en ervaringen uit met andere commoners in het kader van het Joint Staff Training Event in Campi di Bisenzio voor Commoning Europe.

Van [19 tot en met 23 september 2022](#) bezochten Hanne, Joppe en Rien voor BRAL **Roemenië**. Ze maakten er kennis met commonsinitiatieven in Fagaras én ze discussieerden over de samenwerking tussen burgers en de overheid in stedelijke en landelijke gebieden.

Van [14 tot en met 18 november 2022](#) kwamen de Europese delegaties van het Erasmus+-project Commoning Europe naar Nederland. Het vormde de derde Joint Staff Training Event (JSTE) van dit project. Onderwerp van deze training: 'Commons management in Nederland: hoe activeer je een open dialoog met actieve burgers?'. Hanne schreef een dagboek van de trip voor organisator Open Up! Haar medereizigers voor deze editie waren Verena van de Community Landtrust Brussels en een van de burgers achter Commons Josaphat, en Julie van Super Imaginaire, onderzoeksplatform voor de toekomst.

Advies

BRAL geeft op verschillende manieren input aan overheden en organisaties rond cocreatie en burgerinitiatieven:

- Jury van Bruss-It projectoproep van de VGC
- BRAL nam ook in 2022 deel aan de Raad van Bestuur van BePlanet, een stichting die lokale, innovatieve initiatieven die een positieve impact hebben op het milieu ondersteunt, o.a. door lokale overheden te ondersteunen met projectoproepen en fondsenwerving bij ondernemingen.
- BRAL is lid van De Federatie en informeerde hen regelmatig over de noden en wensen van burgerinitiatieven tav het gestructureerde middenveld.

4. Communicatie

We vertellen over onze werking op de volgende manieren:

- www.bral.brussels: 34.003 bezoeken, 68.976 bezochte pagina's
- [Facebook](#): 3.383 volgers
- [Twitter](#): 1.729 volgers
- [Instagram](#): 1.137 volgers
- BRALnews: 1.565 abonnees

Publicaties:

Commoning Europe

Na de [video's](#) die we maakten voor Commoning Europe, voleindigden we ook het [boekje](#) waarin we Europese commons-initiatieven voorstellen en ook de [woordenlijst of glossary](#) zodat we een gemeenschappelijke taal maakten om over de commons te spreken.

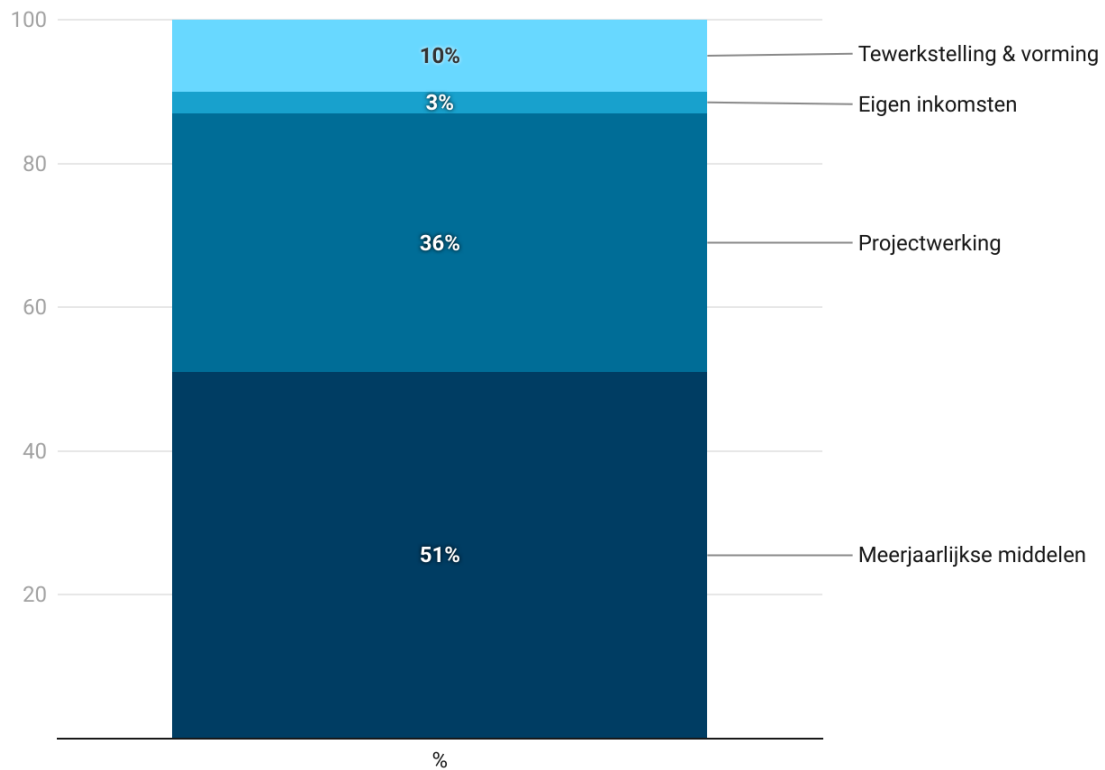
De Leefwijk

De laatste decennia was het de norm dat de openbare ruimte voornamelijk diende als circulatieruimte. Maar de uitdagingen voor en de noden van bewoners en gebruikers van de publieke ruimte in de stad zijn meer dan dat alleen. BRAL, Heroes for Zero en Clean Cities Campaign zien circulatieplannen als middel bij uitstek om leefwijken te creëren. Lees de publicatie online op www.bral.brussels/deleefwijk.

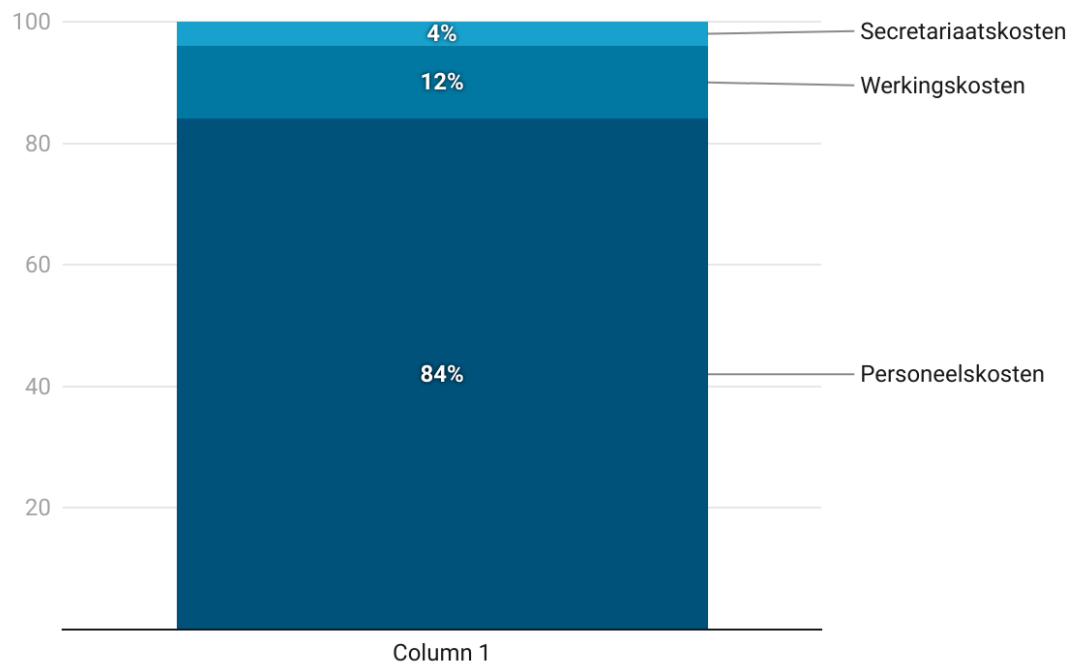
Wie graag op papier geniet van de verzorgde lay-out of eens *offline* wil lezen (we raden u een hangmat aan): stuur een mailtje naar info@bral.brussels en we sturen een papieren exemplaar op. Nog beter: spring eens binnen en kom je favoriete publicatie oppikken.

Financiën

Inkomsten 2022

Uitgaven 2022

Bijlagen

1. Persberichten

20/01/2022	Coalitie vraagt reclameverbod op SUV's voor een veiligere, aangenaamere en gezondere publieke ruimte
15/02/2022	NEO en de onbestaande mobiliteitsoplossing
19/05/2022	Uitnodiging: Debatavond CurieuzenAir 23/5/2022, 20u, KVS
09/09/2022	Werking Brusselse verenigingen rond architectuur, cultureel erfgoed en stadsontwikkeling in gevaar
23/09/2022	Een herkansing voor Kuregem
02/11/2022	De leefwijk - Zeven principes voor circulatieplannen Uitnodiging voorstelling publicatie - 16/11/2022

2. BRAL in de pers

DATUM	TITEL	KANAAL
13/01/2022	Belgium is becoming more sustainable by building with green concrete	Innovation origins
16/01/2022	België verduurzaamt door te bouwen met groen beton	Business AM
9/02/2022	Plusieurs associations se plaignent du manque de transparence de l'administration Urban.brussels	RTBF
10/02/2022	Pollution: Bruxelles est loin de la norme OMS	Le Soir
15/02/2022	Verzet tegen nieuwe mobiliteitsoplossingen Neo: 'Hoop dat dit om te lachen is'	Bruzz
15/02/2022	Réaménagement du plateau du Heysel : les solutions de mobilité ne satisfont pas la plate-forme pour une économie durable	RTBF
17/02/2022	Stadsverenigingen hoopvol over circulatieplan: 'Eerste stap, maar nog geen Gent'	Bruzz
3/03/2022	Milieu-ngo's eisen Europees embargo op olie en gas uit Rusland	De Morgen
3/03/2022	Vingt-cinq ONG appellent au boycott du pétrole et du gaz russes	Le Soir
4/03/2022	Des ONG appellent au boycott du ptérole et du gaz russes	Le Soir
10/03/2022	Zo leest u de kaart van CurieuzenAir	De Standaard
14/03/2022	Een revival van het woonactivisme	Apache
18/03/2022	CurieuzenAir Reveals a Striking Disparity in Air Pollution Levels Across Brussels	Bloomberg
18/03/2022	Resultaten CurieuzenAir: 'Hoe dichterbij het verkeer, hoe roder het meetpunt'	Bruzz
18/03/2022	Stadsbewegingen willen verlenging openbaar onderzoek Metro 3: 'Zijn duizenden pagina's'	Bruzz
18/03/2022	Sara De Sloover over CurieuzenAir: 'Eerste grootschalig burgeronderzoek in een hoofdstad'	Bruzz
18/03/2022	La grande enquête CurieuzenAir dévoile la qualité de l'air dans la capitale	BX1

18/03/2022	Luchtkwaliteit zeer ongelijk verdeeld tussen rijk en arm Brussel	De Standaard
18/03/2022	Hoe gezond is de lucht in Brussel? Ontdek de resultaten van CurieuzenAir	De Standaard
18/03/2022	Gezonde lucht in Brussel beter dan verwacht	De Standaard
18/03/2022	Hoe gezond is de lucht in de straten van Brussel?	De Standaard
18/03/2022	CurieuzenAir: luchtkwaliteit in Brussel beter dan verwacht, maar grote verschillen	HLN
18/03/2022	Pollution de l'air à Bruxelles: la situation s'améliore mais il reste une disparité notable des niveaux entre quartiers	La Libre
18/03/2022	CurieuzenAir: faut-il avoir peur de l'air pollué?	Le Soir
18/03/2022	CurieuzenAir: que faire si je vis dans une zone polluée?	Le Soir
18/03/2022	CurieuzenAir: 5 pistes de solutions pour lutter contre la pollution	Le Soir
18/03/2022	Grote verschillen op het vlak van luchtkwaliteit in Brussels gewest	Nieuwsblad
18/03/2022	Pollution de l'air - La situation s'améliore mais il reste des disparités notables	Sudinfo
18/03/2022	Grootschalig luchtonderzoek in Brussel wijst uit: hoe armer de buurt, hoe lager de luchtkwaliteit	VRT
18/03/2022	CurieuzenAir: quelle est la qualité de l'air dans votre rue à Bruxelles ? (carte interactive)	Le Soir
18/03/2022	L'automobile rend la ville malade: les huit enseignements à retenir de l'opération CurieuzenAir	Le Soir
18/03/2022	CurieuzenAir: pourquoi les parcs sont en vert, les piétonniers en jaune et les grandes artères en orange	Le Soir
19/03/2022	Voici les principaux enseignements de la grande enquête CurieuzenAir	BX1
19/03/2022	Gezonde lucht als bonus voor de rijken	De Standaard
19/03/2022	Luchtkwaliteit in Brussel is beter dan verwacht	De Standaard
19/03/2022	Vijf Brusselaars vertellen over hun stadslucht	De Standaard
19/03/2022	Qualité de l'air à Bruxelles: l'étude CurieuzenAir note de grosses différences entre quartiers (cartes)	L'Avenir
19/03/2022	« Les plus touchés sont souvent les plus pauvres »	Le Soir
19/03/2022	Que nous dit l'opération CurieuzenAir ?	Le Soir
19/03/2022	Mauvaise qualité de l'air: «Les plus touchés sont souvent les plus pauvres»	Le Soir
19/03/2022	Pollution de l'air à Bruxelles: il reste une disparité notable des niveaux observés	Sudinfo
19/03/2022	CurieuzenAir: voici les cinq communes les plus polluées de Bruxelles	Le Soir
19/03/2022	Luchtkwaliteit in Brussel is beter dan verwacht	De Standaard
20/03/2022	CurieuzenAir: pour Elke Van den Brandt et Alain Maron, «le combat pour la qualité de l'air est un combat social»	Le Soir
20/03/2022	CurieuzenAir: voici la qualité de l'air au stade d'Anderlecht (carte interactive)	Le Soir
21/03/2022	Langer dan een halfuur houden mijn klanten het op mijn terras soms niet vol'	De Standaard
21/03/2022	Brussel mikt o plucht zo zuiver als in Zoniënwoud'	De Standaard
21/03/2022	Beleid loont: we zien de vuile lucht in Brussel opklaren	De Standaard
21/03/2022	Terras in Brussel krijgt te maken met vervuilde lucht: "Hoe langer ik hiernaar kijk, hoe meer ontmoedigd ik raak"	Gazet Van Antwerpen

21/03/2022	From 'excellent' to 'extremely poor': Brussels air quality mapped by neighbourhood	Brussels Times
22/03/2022	Katrien Dobbelaere: 'Onze kinderen hebben recht op schone lucht'	Bruzz
22/03/2022	Habiter en ville : 3 astuces pour lutter contre la pollution	Go Car
23/03/2022	Brussels air quality project reveals disparities between rich and poor	Cities Today
24/03/2022	Nog tot de zomer geen boetes voor dieselwagens Euro 4: 'Mag voor ons sneller gaan'	Bruzz
24/03/2022	Ruimte maken voor spelende kinderen? Waar moeten we dan parkeren?'	De Standaard
25/03/2022	Gezien: openbaar onderzoek Metro 3 telt 7.000 pagina's	Bruzz
25/03/2022	Molenbeek: une action de l'IEB pour faire entendre son objection au projet Dockside	Sudinfo
26/03/2022	Molenbeek : des riverains manifestent contre la future tour de logements Dockside	BX1
26/03/2022	Als de schoolomgeving de longen van je kind kapotmaakt	De Standaard
26/03/2022	Manifestation de Molenbeekois contre la future tour de logements Dockside	Sudinfo
26/03/2022	Une action contre le projet Dockside	Sudinfo
27/03/2022	Manifestation de Molenbeekois contre la future tour de logements Dockside au bord du canal	DHNet
27/03/2022	Pour une autre politique du logement	Le Soir
28/03/2022	Des Molenbeekois contre la tour Dockside	Sudinfo
29/03/2022	Buurtverenigingen protesteren tegen komst woontoren op Sainteletteplein	Nieuwsblad
30/03/2022	Sortons l'avenir de la Gare du Midi des mains de la spéculation immobilière	Le Vif
1/04/2022	Laten we de toekomst van het Zuidstation uit de handen halen van vastgoedspeculanten	De wereldmorgen
6/04/2022	Openbaar onderzoek naar metro 3 toch niet verlengd	Bruzz
6/04/2022	De slag om de groene ruimte: 'Dit mag je toch niet vernietigen'	Bruzz
7/04/2022	Verenigingen willen dat NMBS alternatief zoekt voor nieuwe hoofdzetel: "Deze monoliet heeft hier geen plaats"	Nieuwsblad
12/04/2022	Honderdtal bezwaarschriften tegen metro 3, overlegcommissie volgende week	Bruzz
26/04/2022	"Willen Vlaamse beleidsmakers een poging doen om niet continu in de clichés over Molenbeek te tuimelen?"	Knack
4/05/2022	100 jaar tuinvijken: 'Bezoekers wanen zich soms in de Efteling'	Bruzz
14/05/2022	Picnic The Bridge wil verkeersveiliger Vlaamsepoort	Bruzz
17/05/2022	«Pic Nic The Streets» remet le couvert au centre de Bruxelles, 10 ans après	L'Avenir
17/05/2022	La manifestation «Pic Nic The Streets» de retour dans le centre de Bruxelles	Sudinfo
20/05/2022	La manif « Pic Nic The Streets » de retour	Sudinfo
21/05/2022	Maandag debatavond over luchtkwaliteit: CurieuzenAir, en nu?	Bruzz
22/05/2022	Qualité de l'air à Bruxelles: participez au débat	Le Soir
23/05/2022	Kilometerheffing in Brussel: "Niet slecht dat we er weinig over horen"	HLN

23/05/2022	Qualité de l'air à Bruxelles : participez	Le Soir
24/05/2022	Le dossier de la taxe kilométrique avance, même discrètement, assure Elke Van den Brandt	7 sur 7
24/05/2022	Kilometerheffing in Brussel: 'Niet slecht dat we er weinig over horen'	Bruzz
24/05/2022	Kilometerheffing in Brussel: 'Niet slecht dat we er weinig over horen'	De Morgen
24/05/2022	Taxe kilométrique à Bruxelles: le dossier avance, même discrètement, assure Elke Van den Brandt	Sudinfo
24/05/2022	Taxe kilométrique à Bruxelles : le dossier avance, assure Elke Van den Brandt	RTBF
2/06/2022	Une soixantaine de personnes pique-niquent au pied de la Bourse	BX1
4/06/2022	'Ik ben uit de armoede ontsnapt, ik weet niet of dat vandaag nog zou lukken': Vlaams Parlements lid Celia Groothedde is streng voor het armoede- en zorgbeleid	De Morgen
7/06/2022	Anderlecht: 'Tot 15.000 nieuwe inwoners verwacht in nieuwbouw aan kanaal'	Bruzz
7/06/2022	De voetgangerszone in zeven lessen: 'Dit was een grote, maar visieloze stap vooruit'	Bruzz
7/06/2022	Dix ans plus tard, le retour du pique-nique géant sur la place de la Bourse	DHNet
8/06/2022	10 jaar na Picnic the Streets: 'Yvan Mayeur verdient een dank u'	Bruzz
9/06/2022	'Vijfhoek wordt nog autovrijer, maar knelpunten blijven'	Bruzz
12/06/2022	Picnic the Bridge: 'Vandaag zijn er kinderen aan het spelen op de Kleine Ring'	Bruzz
12/06/2022	10 jaar Picnic the Streets: 'De voetgangerszone is top, maar het kan nog beter'	Bruzz
12/06/2022	Picnic the Bridge sur le pont Porte de Flandre: «Y voir mes enfants à vélo me met dans un état d'angoisse constant»	L'Avenir
8/07/2022	Stadsvereniging Bral: 'Good Living staat of valt bij consistentie en duurzaamheid'	Bruzz
20/07/2022	Trois fois plus de modèles électriques en Europe d'ici 2021, selon les prévisions	Le Vif
20/07/2022	« Un quart des aéroports Ryanair sont subsidiés »	Le Vif
20/07/2022	Le Conseil d'Etat annule le Règlement d'Urbanisme Zoné de la rue de Loi et de ses abords	Le Vif
20/07/2022	Ryanair, dans le top 10 des responsables d'émission de CO2, dopé par les aides publiques aux aéroports régionaux	Le Vif
1/08/2022	'Om het aantal fietsdoden te doen dalen, missen we geen geld maar politieke moed'	Mo*
12/08/2022	Evenementen bezetten stadspaleizen: 'Beter investeren in duurzame ruimtes'	Bruzz
7/09/2022	Nieuw Brussels laboratorium voor analyse luchtkwaliteit	Bruzz
8/09/2022	Shoppingcenter Docks komt op stoom: klanten lokken met vermaak	Bruzz
9/09/2022	Urban.brussels critiquée pour son manque de transparence	7 sur 7
9/09/2022	Middenveld luidt alarmbel over trage werking Urban.brussels	Bruzz

9/09/2022	Plusieurs associations se plaignent du manque de transparence d'Urban.brussels	DHNet
9/09/2022	Plusieurs associations se plaignent du manque de transparence d'Urban.brussels	Sudinfo
10/09/2022	« Manque de transparence d'Urban.brussels sur les appels à projet »	Sudinfo
16/09/2022	De maakbare stad: de Belliardstraat	Bruzz
17/09/2022	De Leopold II-laan: van wandelboulevard naar drukke verkeersader... en terug?	Bruzz
23/09/2022	Stadsverenigingen over Kuregem: 'Dit is een overwinning van het geweld'	Bruzz
23/09/2022	Picnic the Bridge organiseert 'vrolijk ongehoorzame picknick' aan Vlaamsepoort	Bruzz
23/09/2022	Good Move à Anderlecht : la violence a gagné sur le dialogue selon sept associations	BX1
23/09/2022	Good Move Curgehem: "ça sonne comme la victoire de la violence et du vandalisme sur le dialogue"	DHNet
23/09/2022	Buurtbewoners zetten vraag naar groene stadsboulevard op Kleine Ring opnieuw kracht bij met 'ongehoorzame picknick'	Nieuwsblad
23/09/2022	Anderlecht : sept associations dénoncent "la victoire de la violence sur le dialogue" à Cureghem	RTBF
25/09/2022	Une action "Picnic the bridge" organisée Porte de Flandre pour demander plus d'espaces cyclistes et piétons	BX1
30/09/2022	De maakbare stad: het Baraplein	Bruzz
23/10/2022	Des plaignants belges saisissent la justice pour défendre leur droit à un air sain	La Libre
24/10/2022	Deze Brusselaar stapt naar de rechter voor betere lucht: 'Normen moeten omlaag'	Bruzz
24/10/2022	Burgers stappen naar de rechter voor strengere luchtkwaliteitsnormen	De Standaard
24/10/2022	Neuf citoyens déposent plainte contre les trois Régions à cause de la qualité de l'air	Le Soir
26/10/2022	Gemeenteraad lette in teken circulatieplan: 'Bevraging inwoners vanaf 16 jaar op komst'	Bruzz
26/10/2022	Où ça coince?	Le Soir
26/10/2022	les réticences Où ça coince ?	Le Soir
26/10/2022	Où ça coince?	Le Soir
27/10/2022	Voor -en tegenstanders circulatieplan laten zich horen op gemeenteraad, college bevestigt opschorting	HLN
16/11/2022	Fixability: 'Autoluwe wijken maken een stad inclusiever voor personen met een handicap'	Bruzz
15/12/2022	Pratiche inedite in risposta alle emergenze socio-ambientali e alle ambizioni dei piani strategici regionali: quattro casi studio in Belgio	Il giornale dell architettura

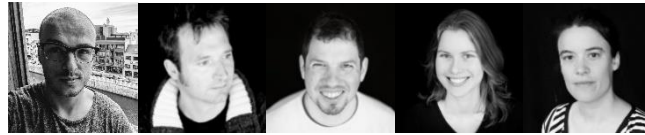
3. BRALNEWS

14/01/2022	Beste wensen voor 2022! Welkom, Lieselotte! Bureau doorn in oog bewoners Zuidwijk Balade sonore Matonge
02/02/2022	Bomencafé 10/2 Stop Pub SUV Mailinglist CurieuzenAir BRAL Nieuwjaarswandeling 26/2 Belgian Housing Action Day 27/3
17/02/2022	Nieuwjaarsdrink Neo en de onbestaande mobiliteitsoplossing Resultaten Chercheurs d'Air verontrusten Brucity & Papenest
09/03/2022	BRAL presents CurieuzenAir bij jou in de buurt! Super Terram (12/3) Welkom, Jolein! Canal it up: open brief en video
18/03/2022	BRALnews Special: hier zijn de resultaten van CurieuzenAir!
25/03/2022	OO Metro 3 Geschiedenis van de burgerbeweging rond luchtkwaliteit Verslag Bomencafé Super Terram
06/04/2022	Let's slay the NEO shoppingmonster! Metro 3, fase 2: BRAL's reactie De NBMS-monoliet blijft beroeren
25/04/2022	Schaarbeek-Vorming behoudt treinschakel Politiek debat CurieuzenAir ...
05/05/2022	Lost extra aanbod huizingcrisis op? De l'impuissance à l'action CurieuzenAir politiek debat 23/5 Commoning Europe @ Italy
20/05/2022	Final call debat CurieuzenAir 23/5 Verslag Stalingrad Shifts in urbanism Happy B-Day BBL & IEW! Tram 10
03/06/2022	12/6 Picnic the bridge + 10 jaar Picnic the streets BRAL in burgercommissie biodiversiteit Brupartners negatief over NEO
16/06/2022	10 jaar Picnic The Streets Snelle interventie nodig op woonmarkt Debat Zuidwijk
30/06/2022	BRAL zoekt een Boekhouder/Office Manager Eén jaar na RPA Mediapark Brussel 2030: BRAL represents
15/07/2022	Analyse GoodMoveplan Stad Brussel Open brief Molenbeek en Sint-Joost Chant des Cailles NIMBY
29/08/2022	Vacature BRAL Survey ARBRES Good Move opinie Als lid discussieer je mee(r) Het Andere Atelier
13/09/2022	Werking BXL verenigingen architectuur, cultureel erfgoed en stadsontwikkeling in gevaar Picnic the bridge Commoning Europe
28/09/2022	Verslag Picnic the Bridge 2 Autoluwe wijken, dode handel? Herkansing voor Kuregem Commoning Europe Roemenië
13/10/2022	Walk for your future (23/10) BE coalitie luchtkwaliteit Saintelette Het Andere Atelier Josaphat
27/10/2022	Super Terram BRAL zoekt ... Oproep BMA Het Andere Atelier
09/11/2022	Nieuwe BRALpublicatie "De leefwijk - 7 principes voor circulatieplannen" Cairgo
02/12/2022	ExpAIR is back De leefwijken / Le quartier apaisé online Vacatures 12/12 Commoning Europe: lessen voor Brussel
27/12/2022	Stadsvernieuwingscontract Zuidstation Noordwijk: herhaalt het verleden zich? Vacatures ...
14/01/2022	Beste wensen voor 2022! Welkom, Lieselotte! Bureau doorn in oog bewoners Zuidwijk Balade sonore Matonge

02/02/2022	Bomencafé 10/2 Stop Pub SUV Mailinglist CurieuzenAir BRAL Nieuwjaarswandeling 26/2 Belgian Housing Action Day 27/3
------------	---

4. Wie is wie

Staf

Onze staf in het kort? Coördinator Raf Pauly, Steyn Van Assche (stedenbouw), Tim Cassiers (mobiliteit en luchtkwaliteit), Maya Maes (communicatie), Marie Coûteaux (stedenbouw en Super Terram), Ingrid Dujardin (administratie en boekhouding), [Benjamin](#) Delori (stedenbouw en duurzame ontwikkeling), Olivier Dikuta (CurieuzenAir), [Lieselotte](#) Gevens (mobiliteit en milieu). We verwelcomden voor Super Terram [Jolein](#) Bergers en Sandrine Tonnoir.

We namen doorheen het jaar afscheid van [Olivier](#) voor de lente, van Steyn na de zomer en van Ingrid op het einde van het jaar.

Raad van Bestuur

Centraal in de vereniging staat het bestuur met enthousiaste en betrokken vrijwilligers. De raad van bestuur bestond in 2020 uit: Ginette Bauwens, Sarah Hollander, Tom Lootens, Gaëtan Van der Smissen, Jean-Pol Van Steenberghe, Kriestien Van den Houte, en Patrick Deboosere.

Leden

We sluiten 2021 af met **133 leden**, waarvan 36 burgercollectieven en organisaties en 97 individuele leden. De Algemene Vergadering van BRAL bestaat uit 38 van deze leden.

Het netwerk van BRAL

Bral werkt continu in netwerk met andere organisaties. Hieronder volgt een niet-exhaustieve lijst van partnerorganisaties waar we vandaag mee samenwerken:

Stadsverenigingen: Inter-Environnement Bruxelles (IEB), ARAU, Brusselse Bond voor Recht op Wonen (BRoW/RBDH), CLTB, UrbaGora, CityMine(d), Netwerk Wonen, Convivences/Samenleven, Fabrik...

Buurthuizen: Bonnevie, Anneessens, Chambéry, Buurtwinkel, Coördination Sociale de la Senne, Brusselse gemeenschapscentra...

Socio-culturele organisaties: Beweging.net, Citizenne, BOP, Socius, Gezindsbond, Ligue de Famille, Samenlevingsopbouw Brussel, de Wakkere Burger, Masereelfonds, ...

Vakbondsorganisaties: ACV, ABW,...

Werkgevers- of zelfstandigenorganisaties: UCM, Unizo Brussel en Vlaams-Brabant, ...)

Jeugdorganisaties: JES vzw,...

Gezondheidsactoren: Kenniscentrum Wonen, Welzijn en Zorg, huisartsen, maisons médicales,...Wijkcomités: Maritiemcomité, Het Dorp, GAQ, Comité de Quartier Triangle Houba-Sobieski-Heysel, de Groene Wandeling, Neerpede Blijft!, Comité BRU1000, Comité Marais Wiels, Comité Midi, comité de la Friche, Mediapark ...

Bewonerscollectieven: Commons Josaphat, Picnic the Streets, Bruxsel'Air, Propere Lucht BXL, 1030/0, Heroes for Zero, Filter Café Filtré,...

Socio-economische partners: FEBIO, EVA bxl, Ressources,...

Mobiliteitsorganisaties : Transport & Environment (T&E), Fietzersbond, GRACQ, European Union Cyclist Group (EUCG), Transports.collectifs, Cyclo vzw, GEBOV-GUTIB, Johanna.be,...

Milieu- en natuurorganisaties : Bond Beter Leefmilieu (BBL), Inter-Environnement Wallonie (IEW), Débuts des Haricots, Greenpeace, Réseau Transition, Réseau des Consommateurs Responsables, WWF, Natagora...

Culturele partners: Beursschouwburg, Muntpunt, Ancienne Belgique, RAB-BKO, AMVB, MuziekPublique...

Denktanken & studiebureaus: Architecture Workroom Brussel, Periferia, VRP, Ipé Collectif, 21Solutions, VITO, VRP...

Internationaal netwerk : INURA (International Network for Urban Researchers and Activists), Transport & Environment, Together, European Environmental Bureau, Commons Watch, Client Earth, ...

Samenwerkingen met academische wereld: VUB (Cosmopolis, MOBI, POLI, ...), KU Leuven, Université Saint-Louis, Metrolab, Université Libre de Bruxelles (ULB) en La Cambre, Erasmushogeschool Brussel (Ehb), Brussels Studies Institute (BSI), Brussels Academy, Odisee, Crosstalks, ... Bral biedt ook vaak hulp, interviews of ondersteuning aan studenten architectuur/stedenbouw, sociale geografie, agogiek,...

Ook met overheid werken we in dialoog en samen waar mogelijk: Brusselse, Vlaamse en Federale beleidsmakers, Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC), Leefmilieu Brussel, Mobiel Brussel, Perspective Brussels, Urban.Brussels, de Maatschappij voor Stedelijke Inrichting (MSI), Brussels en Vlaams Bouwmeester, ...

Colofon

BRAL vzw - Stadsbeweging voor Brussel

Zaterdagplein 13 - 1000 Brussel

02 217 56 33

info@bral.brussels

www.bral.brussels

V.U.: Tom Lootens, Zaterdagplein 13, 1000 Brussel

Auteurs: Tim Cassiers, Lieselotte Gevens, Maya Maes, Raf Pauly, Steyn Van Assche

Hoofdredactie: Maya Maes

Eindredactie: Maya Maes

Copyright tekst: Overname van artikels aanbevolen, mits bronvermelding

Dit jaarverslag is enkel beschikbaar in het Nederlands en is gratis te downloaden op

www.bral.brussels.

WORD LID VAN BRAL

Wil jij je inzetten voor een duurzaam Brussel? BRAL strijdt voor een gezond, milieuvriendelijk en solidair Brussel. Als stadsbeweging voor Brussel doen we dat politiek ongebonden. Door lid te worden van BRAL steun je [onze visie](#). Als je lid wordt, kan je op ons rekenen om met jou die visie, een stad van de toekomst, te realiseren.

Als lid van BRAL nemen we je op in een breed netwerk van mensen en organisaties die Brussel een warm hart toedragen. Je krijgt al onze publicaties, we nodigen je uit voor ledenactiviteiten en je kan boeken lenen in onze uitgebreide BRAL-bibliotheek.

We (onder)steunen je met onze kennis en helpen je om zelf initiatief te nemen. Je vindt bij ons een luisterend oor naar jouw ideeën.

De steun die we van onze leden krijgen, is de voornaamste drijfveer van BRAL. Samen verdedigen we onze visie bij de overheid. Aan tafel als het kan, op de barricaden als het moet. We zijn kritisch maar constructief, dwars maar genuanceerd.

Overtuigd? Schrijf dan **25 euro** lidgeld over op BRAL-rekening BE74 5230 8083 3007 met vermelding 'naam + voornaam/organisatie + lidgeld'.

DOE EEN GIFT

Vind je dat BRAL goed werk levert? Als je ons wil helpen, is een financiële duw in de rug altijd welkom. Giften zorgen ervoor dat we onafhankelijk kunnen werken.

Doe een gift op BRAL-rekening BE74 5230 8083 3007 met vermelding 'naam voornaam + steun' of [via deze link](#). Giften vanaf 40 euro zijn fiscaal aftrekbaar.

VOLG ONZE ACTIVITEITEN

Blijf op de hoogte van onze activiteiten en standpunten via onze [website](#), [nieuwsbrief](#), [Facebook](#), [Instagram](#) of [Twitter](#). Raadpleeg onze BRALBib op het Zaterdagplein als je interesse hebt in ons archief of onze uitgebreide collectie boeken. En natuurlijk kan je ons ontmoeten op een BRAL-activiteit of een BRAL-café ergens in Brussel. Als beweging waarderen we alle feedback op onze exploten.

(Tekeningen door Pieter Fannes)